

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ПРОФ. ДН МИХНИ ЛЮЦКАНОВ

Тракийски университет - Стара Загора

Ветеринарномедицински факултет

**Катедра „Ветеринарна микробиология, инфекциозни и паразитни
болести”**

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

Общественото здраве е интердисциплинарно понятие характеризиращо динамичното взаимодействие на различни социално-здравни явления, с цел постигане на оптимално здраве и максимална продължителност на живота на всеки член на обществото чрез създаването на определени за него ползи.

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

Зоонозите са група от инфекциозни и паразитни болести, които могат да се предават от животните на хората и обратно.

- **Зооантропонози** - заболявания, които обикновено се предават от животните на хората – трихинелоза, антракс, бруцелоза, шеп и др.
- **Антропозоонози** - заболявания, които обикновено се предават от хората на животните. Типичен пример е говеждата тения

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

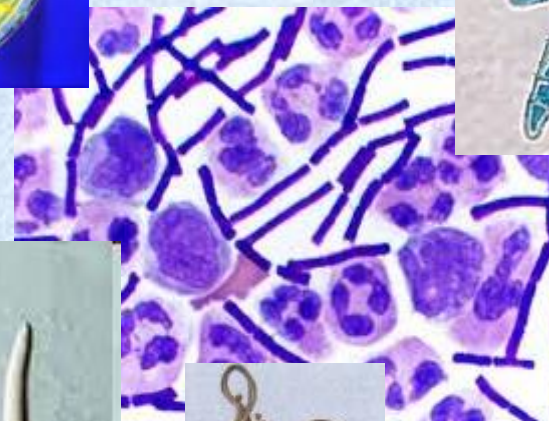
- **Ортозоонози** - преки зоонози
 - ✓ *Контактни* - предават се директно, чрез контакт от животните на човека и/или обратно – бяс, контагиозна ектима, бартонелози, лептоспироза и др.
 - ✓ *Foodborne Diseases* - предават се чрез животински хранителни продукти – салмонелози, стафилококози, антракс, листериоза, кампилобактериози, колиинфекции и др.
- **Циклозоонози** - причинителите им преминават определен цикъл на развитие и в животните и в човека – ехинококоза, трихинелоза,
- **Метазоонози** - инфекцията се предава от животни на хора

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

Според СЗО повече от 230 заболявания са признати като зоонози

- Бактерийни
- Вирусни
- Гъбични
- Паразитни
- Прионови

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КАКВО СОЧИ СТАТИСТИКАТА ?

Европейски съюз – 2017 година

Общо 5842 взрива на заболявания

- 46 122 заболели**
- 6 810 хоспитализирани**
- 59 умрели**

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ОЩЕ СТАТИСТИКА

ЕС – 2017 година

Доказани **27** заболявания със зоонозен характер

- ***Campylobacter* spp.** – 188 560 изолата от продукти и хора
- ***Salmonella* spp.** – 121 466 изолата от продукти и хора
- **Етерохеморагични *E. coli*** - 3179 изолата от продукти и хора
- ***Listeria monocytogenes*** – 1 182 изолата от продукти и хора
- **Ку-треска** – 1264 случая при хора, свързани с животни
- **Ехинококоза** – 811 случая при хора, свързани с животни
- **Трихинелоза** – 696 случая при хора, свързани с храна от животински произход
- **Йерсиниоза** – 529 случая при хора, свързани с храна от животински произход
- **Бяс** – 7 случая пре хора

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

Зоонози, предаващи се чрез храните (Foodborne diseases)

- *Salmonella* spp.
- *Clostridium perfringens*
- *Staphylococcus aureus*
- *Streptococcus* spp.
- *Listeria monocytogenes*
- *Campylobacter jejunii* – Guillain-Barre syndrome
- *Escherichia coli* O157:H7 – ЕНЕС причиняващи т.нар. HUS
- *Yersinia enterocolica*
- *Yersinia pseudotuberculosis*

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ГОВЕДА

- *Arcanobacterium pyogenes*
- Anthrax
- BSE
- Brucellosis
- Campylobacter
- Cowpox
- Cryptosporidiosis
- *Escherichia coli* - (O157:H7)
- Foot and mouth disease
- Giardiasis
- Leptospirosis
- Papular stomatitis
- Pseudocowpox
- Chlamydia
- Q-fever
- Rabies
- Salmonellosis
- *S. zooepidemicus*
- Taenia saginata
- Tick-borne encephalitis virus
- Yersiniosis (Plague)
- Tuberculosis
- *M. avium* subsp. *paratuberculosis*

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ОВЦЕ И КОЗИ

- Actinobacillosis
- Anthrax
- Brucellosis
- Campylobacter
- Cryptosporidiosis
- *Erysipelothrix rhusiopathiae*
- Foot and Mouth Disease
- Giardiasis
- Leptospirosis
- Listeriosis
- Louping-ill virus
- Orf virus
- Chlamydia
- Q-fever
- Rabies
- Salmonellosis
- Tick-borne encephalitis
- Tularemia
- Yersiniosis (Plague)

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

СВИНЕ

- Anthrax
- Botulism
- Brucellosis (*Brucella suis*)
- Cryptosporidium
- *Entamoeba polecki*
- *Erysipelothrix rhusiopathiae*
- Flavobacterium Group IIb-like organism
- Influenza
- Foot and Mouth Disease
- Leptospirosis
- *Pasteurella aerogenes* and *multocida*
- Pigbel
- Rabies
- Salmonellosis
- Sarcosporidiosis
- Scabies
- Sparganosis (Wild pigs)
- *Streptococcus dysgalactiae*
- Streptococcus suis type 2
- Swine Vesicular Disease virus
- Swine influenza virus
- *Taenia solium*
- Trichinellosis
- Tularemia
- Yersiniosis (Plague)

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

КОНЕ И МАГАРЕТА

- **Glanders (Сан)**
- **Actinobacillosis**
- **Anthrax**
- **Brucellosis**
- **Cryptosporidiosis**
- **Morbillivirus**
- **Leptospirosis**
- **Rabies**
- **Salmonellosis**
- **Yersiniosis (Plague)**

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

КУЧЕТА

- Ancylostoma
- Anthrax
- Blastomycosis
- B. circumstantia-l
- Brucellosis
- Campylobacter
- *Capnocytophaga canimorsus*
- Cheyletiella
- Coenuriasis
- Creeping eruption
- Cryptosporidiosis
- Demodex
- Dipylidium caninum
- Chlamydia
- Ringworm (микроспория)
- Rocky Mountain Spotted Fever
- Roundworms

- Salmonellosis
- Scabies
- S. intermedius
- Strongyloidosis
- Toxocara
- Trichinosis
- Trypanosomiasis
- Tuberculosis
- Tularemia
- Visceral larval migrans
- Yersiniosis (Plague)
- Ehrlichiosis

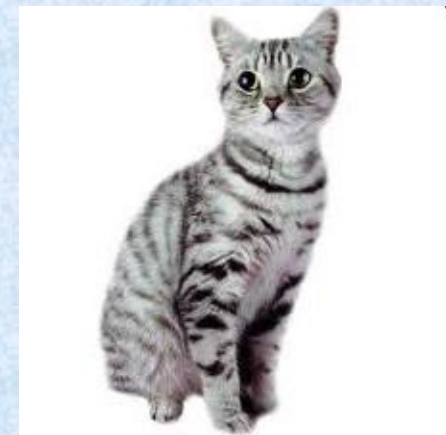
- *Gastrospirillum hominis*
- Group EF-4 bacteria
- Group IIj - causing meningitis
- Echinococcosis
- Leishmaniasis
- Leptospirosis
- Linguatulosis
- Lyme disease
- Mediterranean Spotted Fever
- *Neisseria canis* and *weaveri*
- Paragonimosis
- *Pasteurella multocida*
- Rabies

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

КОТКИ

- Ancylostoma
- Anthrax (Антракс) - рядко
- Bartonella - cat scratch fever
- *Bergeyella (Weeksella) zoohelicum*
- Bordetella - при определени условия
- Brucellosis (*B.suis*)
- Campylobacter
- *Capnocytophaga canimorsus*
- CDC Group NO-1
- Cheyletiella
- Chlamydia
- Cowpox
- Creeping eruption
- *Dipylidium caninum*
- Feline Pneumonitis
- Group NO-1 bacteria
- Echinococcosis
- Leptospirosis
- Neisseria canis
- Opisthorchiosis
- Orthopoxvirus
- *Pasteurella multocida*
- Paragonimosis
- Pneumonic plague
- Chlamydiosis
- Q Fever
- Rabies (Бяс)
- Rickettsia felis
- Ringworm
- Rochalimaea henselae
- Roundworms
- Salmonellosis
- Scabies
- Sporotrichosis
- Toxocara
- Toxoplasmosis
- Trichenellosis
- Trypanosomiasis
- Tuberculosis
- Tularemia
- Visceral larval migrans
- Yersiniosis (Plague)

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ПТИЦИ

- Avian influenza (Bird flu)
- Campylobacter
- Erysipelothrix rhusiopathiae
- Histoplasmosis
- Newcastle disease
- Pasteurellosis
- Chlamydia (Орнитоза)
- Salmonellosis
- Sparganosis
- Yersiniosis (Plague)

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

РИБИ

- **Anisakiasis**
- **Botulism**
- **Capillariasis**
- **Cholera**
- ***Clonorchis sinensis***
- ***Diocytophymatid larvae*** (нематод)
- ***Diocytophyma renale***
- **Diphyllobothriasis**
- **Echinostomiasis**
- ***Erysipelothrix rhusiopathiae***
- ***Eustrongylides larvae*** (нематод)
- **Fluke infection**
- **Gnathostomiasis**
- **Heterophyes**
- **Meliodiosis (rare)**
- ***Metagonimu yokogawai***
- ***Mycobacterium marinum***
- **Nanophyetiasis**
- **Opisthorchiasis**
- **Salmonellosis (S.java)**
- **Trematodes**
- ***Troglotrema salmincola*** (human *Nanophyetus salmincola*)
- ***Vibrio carchariae*** (след ухапване от акула)

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЗАЙЦИ

- **Bordetella**
- **Brucellosis (B.suis)**
- **Cheyletiella**
- **Listeriosis**
- **Pasteurellosis**
- **Q Fever**
- **Ringworm**
- **Salmonellosis**
- **Tapeworms**
- **Tuberculosis**
- **Tularaemia**
- **Yersiniosis**

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ГРИЗАЧИ

- Campylobacter
- Cryptosporidiosis
- Endemic typhus
- Giardiasis (рядко)
- Hanta virus
- Haemorrhagic Fever
- HFRS (често)
- Hymenolepsis
- Junin virus
- Lassa fever
- Leptospirosis
- Listeria
- Lymphocytic choriomeningitis
- Mites
- Murine typhus
- Mycoplasmosis
- Pasteurellosis
- Plague
- Rabies
- Rat-bite fever
- Rickettsialpox
- Ringworm
- Salmonellosis
- Sarcoptic mange
- Spirillum minus
- Streptobacillus moniliformis
- Tapeworms
- Tick-borne relapsing fever
- Tularaemia
- Yersiniosis

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ВЛЕЧУГИ И ЗЕМНОВОДНИ

- *Aeromonas hydrophilia*
- *Edwardsiella tarda*
- *Escherichia coli*
- Mesocetoidiasis
- *Morganella morganii*
- *Mycobacterium ulcerans*
- *Ophionyssus natricis*
- Pentastomiasis
- *Plesimonas*
- *Proteus vulgaris*
- *Providencia* sp
- Q Fever
- Sparganosis
- Salmonellosis (*S. Arizonae*)
- Yersiniosis

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ПРИМАТИ

- *Bertiella studeri*
- Campylobacter
- Chimpanzee-associated hepatitis
- *Entamoeba polecki* and *histolytica*
- Giardiasis
- Hepatitis A
- *Herpesvirus tamarinus*
- Marburg virus
- Measles
- Monkeypox (an orthopoxvirus)
- *Mycobacterium leprae*
- *Mycobacterium bovis*
- *Mycobacterium tuberculosis*
- Oesophagostomiasis
- Salmonellosis
- Simian Immunodeficiency Virus
- Shigella
- Simian Herpesvirus B
- Tularaemia
- Yaba virus

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

НАЙ-РИСКОВИ ЗООНОЗИ ЗА ПРАКТИКУВАЩИЯ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР У НАС

ANTHRAX

- ПРИЧИНИТЕЛ: *Bacillus anthracis*

ТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ANTHRAX

РИСК ОТ ЗАРАЗЯВАНЕ:

- Преглед на болни животни
- Аутопсии на трупове с неизяснена диагноза
- Преглед на заклани животни
- Консумация на контаминирана храна
- Дране на антраксни животни
- Преглед или преработка на кожи и вълна
- Директно от почвата
- Чрез кръвосмучещи артроподи – кърлежи и инсекти

Механизмът на заразяване предопределя локализацията на пораженията!!!

ТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

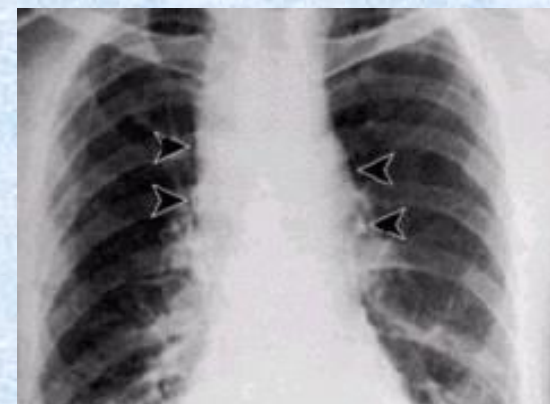
ANTHRAX

КЛИНИЧНИ ПРОЯВЛЕНИЯ ПРИ ЧОВЕКА

Кожна форма – *Pustula maligna*

- Белодробна форма – антраксна пневмония

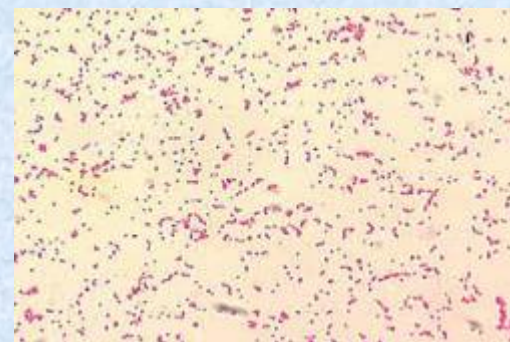

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

БРУЦЕЛОЗА

- Причинител: няколко вида от род *Brucella* spp.
- Грам – отрицателни кокобактерии, не образуващи спори и капсули
- Неподвижни, облигатни патогени, взискателни на култивиране
- Относително дълго генерационно време

ТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

БРУЦЕЛОЗА

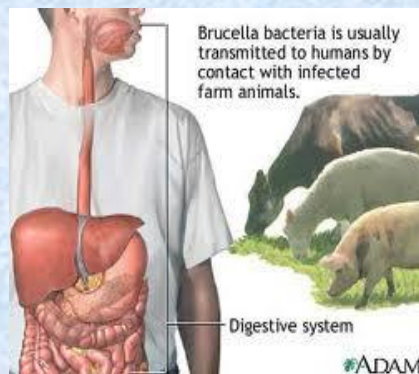

ТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

БРУЦЕЛОЗА

Човек се заразява при:

- Манипулиране на болни животни
- Клане на заразени животни без клиника

- Консумация на храни от заразени животни — мляко, млечни продукти

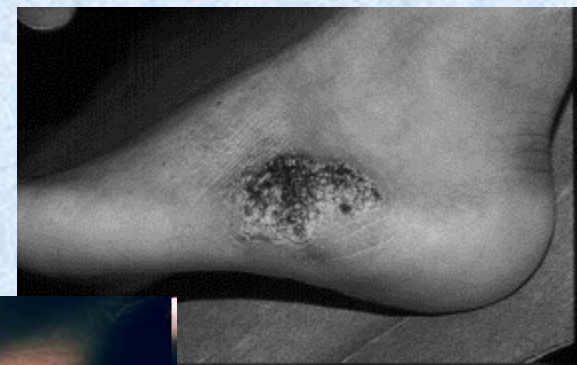

НАЙ-РИСКОВИ ЗООНОЗИ ЗА ПРАКТИКУВАЩИЯ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР У НАС

БРУЦЕЛОЗА

Симптоматика при човека

- Остро втрисане – рязко покачване на температурата
- обща болка – в цялото тяло, болки по хода на нервите и мускулите
- главоболие
- обилно потене
- отпадналост
- ундулираща треска - вълнообразна
- загуба на тегло
- Болезненост в големите стави
- Увеличение на лимфните възли

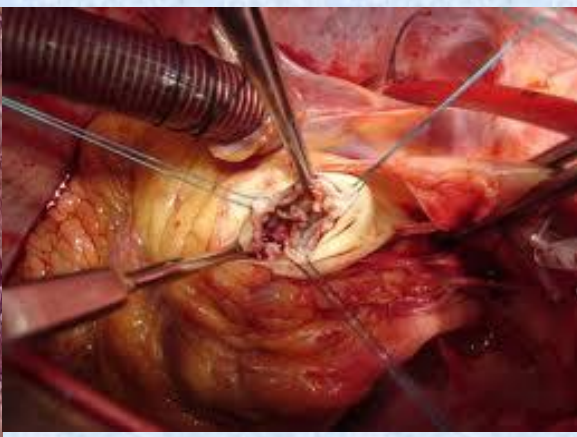

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

БРУЦЕЛОЗА

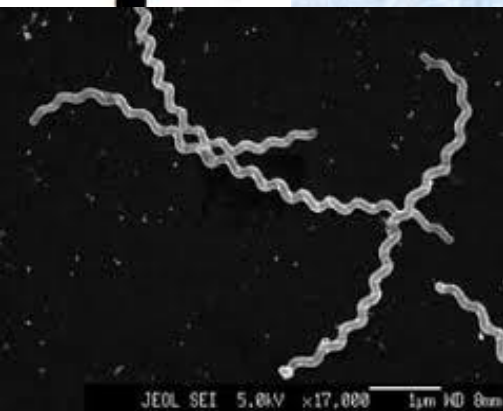
- Инфекция на вътрешните органи, вкл. на ч. дроб и далака.
- Увеличен черен дроб
- Миокардити и ендокардити
- Орхити и епидидемити при мъжете
- Кожни промени – еритеми или папулозно-везикулозни обриви
- Микробронхит или пневмония
- Плацентит при бременните
- Засягане на слуховия нерв
- Левкопения

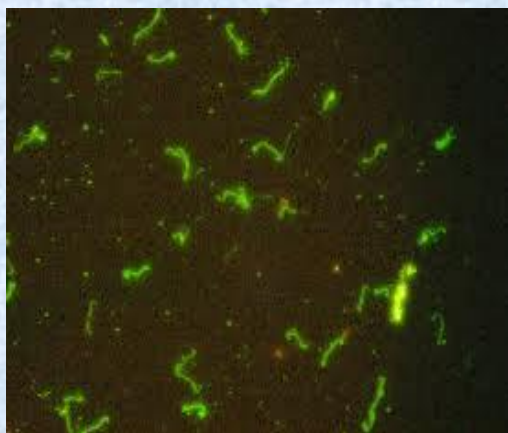
ТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛЕПТОСПИРОЗА

Етиология: *Leptospira interrogans* - над 180 серотипа – 24 серогрупи

- Грам – отрицателни
- Спираловидно извити, силно подвижни
- Трудно култивирuеми
- Обитаващи бавно течащи и застояли води
- Относително видова адаптираност на серотиповете
- Гризачите са техен биологичен резервоар

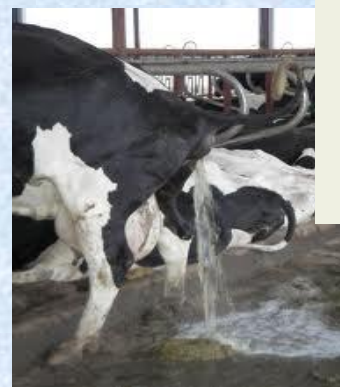
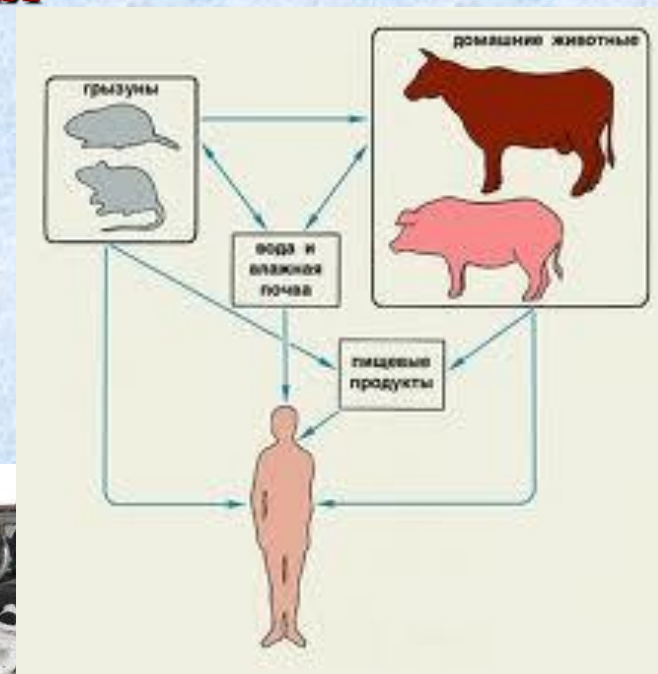

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛЕПТОСПИРОЗА

Клинични прояви при животните

- Иктер и хемоглобинурия
- Септични прояви при малките
- Аборти при бременните

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛЕПТОСПИРОЗА

Болест на Weil-Васильев

- втрисане, повръщане, покачване на температурата
- Силни болки в мускулите, адинамия
- Инецирани конюнктиви,
- Скарлатиноподобен обрив

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛЕПТОСПИРОЗА

Болест на Вайл-Васильев

- При 75-90% от болните – иктерус
- Хеморагичен синдром – петехии и по-големи кожни кръвоизливи
- епистаксис
- Хематемезис, мелена
- Брадикардия
- Остра бъбречна недостатъчност - полиурия

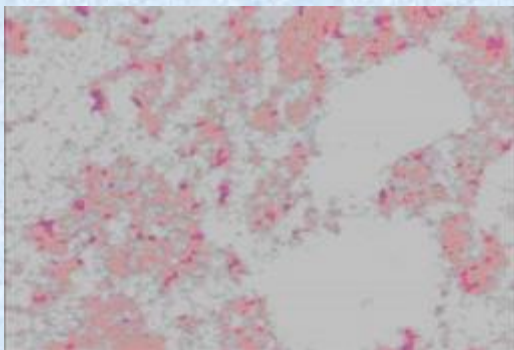

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ТУЛАРЕМИЯ

Природо-огнищна зооантропоноза, която при животните протича по-често остро като хеморагична треска

- Причинител: *Franciella tularensis*,

Природен резервоар – повече от 45 вида гризачи

Възприемчиви : овце, кози, свине, коне, биволи, домашни и диви птици, и хищници

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ТУЛАРЕМИЯ

От домашните животни най-често се засягат овцете

- Предаването става най-често трансмисивно – чрез кърлежи или чрез кръвосмучещи инсекти или при изяждане трупове на заразени гризачи
- Човек се заразява най-често от домашните и/или диви животни
- Манипулации - клане, дране, лекарска помощ
- Чрез консумация на храни, добити от заразени животни
- След ухапване от заразени кърлежи
- Аерогенно – при анипулиране на кожи

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ТУЛАРЕМИЯ

Клинични форми при човека:

- Бубонна – засягане на лимфните възли
- Абдоминална
- Белодробна
- Генерализирана

без улцерация

Лезии на входната врата

бубонна форма

с разязвяване

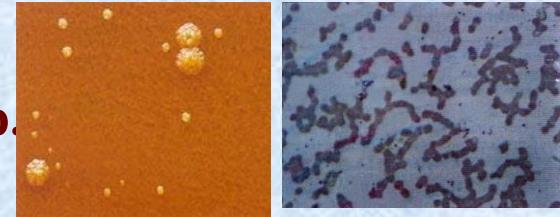

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

CAT-SCRATCH DISEASE

Причинител: *Bartonella hensellae*; *B. clarridgeiae* и др.
род *Bartonella* сем. *Bartonellaceae*,

- Малки, извити, Gram (-) аеробни бактерии, взискателни при култивиране.
- Трудно се изолират от тъкани, но от кръв е по-лесно
- Изолирането изисква 4-6 седмици
- Могат да проникват в еритроцитите и ендотелните клетки – инвазивност

Епидемиология:

- Домашните котки са резервоар. Инфекцията при тях протича безсимптомно.
- Над 90 % от пациентите съобщават за одраскване, ухапване или лизане от котка.
- Заболяването не се предава директно от човек на човек.
- Предаване чрез вектори - артроподи вътревидово
- междувидово

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

CAT-SCRATCH DISEASE

СИМПТОМИ ПРИ КОТКИТЕ

Изменения в устната кухина:

- Гингивит, стоматит, язви в устата, субмандибуларна лимфоаденопатия
- cat-scratch disease

Респираторни признаци:

- възпаление на горните дихателни пътища - ринит и синусит

Кожни промени:

- дерматит, акне (папули по кожата), грануломи.

Очни признаци:

- увеит, хориоретинит, конюнктивит.

Гастро-интестинален синдром:

- хронична диария и повръщане.

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

CAT-SCRATCH DISEASE

СИМПТОМИ ПРИ ХОРАТА

Бациларна ангиоматоза —патологична пролиферация на кръвоносни съдове при хора с имоносупресия

- Започва с треска – покачване на температурата, силно главоболие
- На мястото на ухапването папула или пустула , която перзистира
- увеличаване на регионалните лимфни възли – супурация и фистули
- загуба на тегло
- общо неразположение
- нодуларни кожни образувания, наподобяващо Капоши саркомите

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

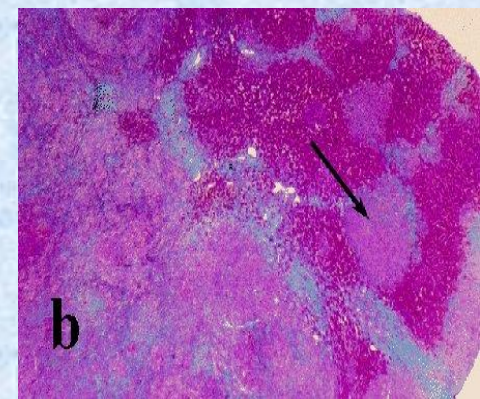
CAT-SCRATCH DISEASE

СИМПТОМИ ПРИ ХОРАТА

Бациларна чернодробна пелиоза

Образуване на изпълнени с кръв цисти разпръснати навсякъде из черния дроб

- грануломатозен конюнктивит, невроретинит;
- атипична пневмония,
- бациларна ангиоматоза и пелиоза,
- възпаление на червата,
- ендокардит и продължителна ниско степенна треска;
- болки в мускулите и загуба на тегло
- левкоцитоза, ускорено СУЕ

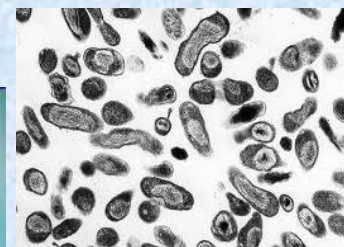
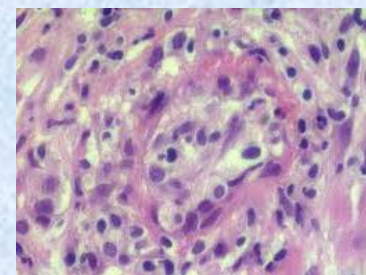

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

КУ-ТРЕСКА (Q FEVER)

- Причинител: *Coxiella burnetii*
- Механизъм на предаване: всички начини са възможни
 - ✓ Аерозолно
 - ✓ Директен контакт
 - ✓ Индиректна трансмисия
 - ✓ Алиментарно
 - Около плодни течности 10^9
 - Урина, фецес,
 - мляко
 - ✓ Артроподи (кърлежи)

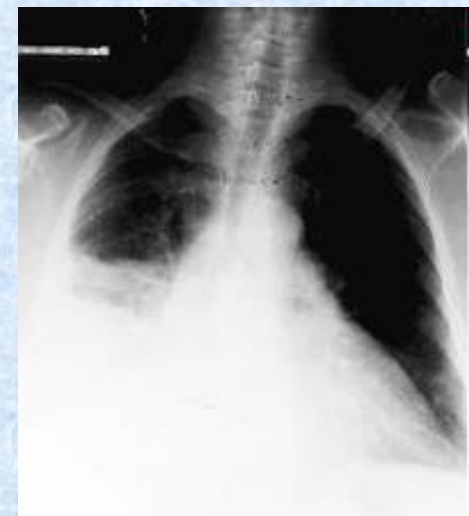

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

КУ-ТРЕСКА (Q FEVER)

Клинична картина:

- Инкубационен период - 2-4 седмици,
- треска с внезапно начало (39-40°C),
- слабост и дискомфорт, главоболие, треперене, миалгия, потене, пневмонит, ендокардит, хепатит.
- Възможен е кожен обрив по гърдите,
- в 5-10% от случаите кашлица с отделяне на храчки понякога със слюз и кръв.
- Рентгенологично - интерстициална пневмония, и/или плевропневмония.

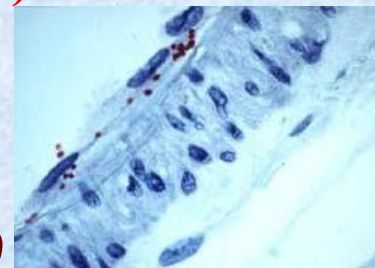

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

МАРСИЛСКА ТРЕСКА (BOUTTONNEUSE FEVER)

Причинител: *Rickettsia conori*

Механизъм на предаване:

- ухапване от кучешки кърлеж (*Rhipicephalus sanguineus* - кърлеж)
- през кожата при нарушаване на нейната цялост, или през конюнктивата – NB!!!
премачкване на кърлежи.

Клинична картина:

- Язва на мястото на ухапване, с черен некротичен център
- Внезапна треска, болки в ставите, миалгия, главоболие
- Еритематозен обрив, преминаващ в макулопапуларен обхващащ цялото тяло.
- Лимфаденит.

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛАЙМСКА БОЛЕСТ (LYME DISEASE)

Причинител: *Borrelia burgdorferi*

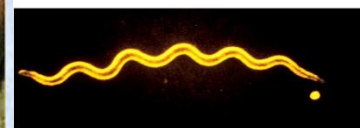
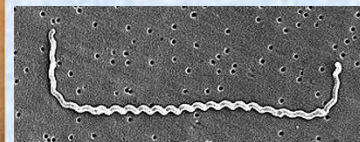
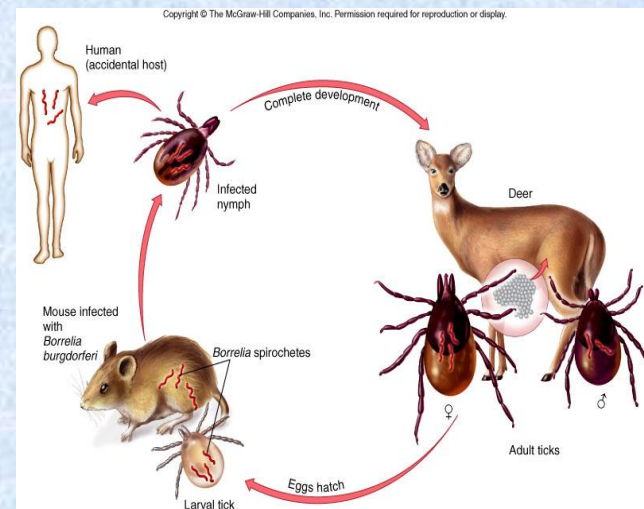
Епидемиология:

Механизъм на предаване: ухапване от кърлежи (*Ixodes* spp.), трансстадийно

- Трансплацентарно преминаване на причинителя

Клинична картина:

- Ранен стадий - Erythema chronicum migrans (ECM); треска, регионална лимфаденопатия, дискомфорт, миалгия.
- Късен стадий - артрит, неврологични симптоми и/или засягане на сърцето
- очни лезии

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛАЙШМАНИОЗА (LEISHMANIASIS)

Причинител: *Leishmania* spp.

Механизъм на предаване: Вектори - флеботомуси (пясъчни мухи)

Клинична картина при кучето

- Кожна –еритематозни папули, преминаващи в бавно заздравяващи язви.
- Висцерална прогресивна слабост
- Интермитираща треска,
- Спленомегалия,
- Анорексия, загуба на тегло,
- кръвене от венци и мукозните мембрани

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛАЙШМАНИОЗА (LEISHMANIASIS)

Клинична картина при човека - Кожна форма

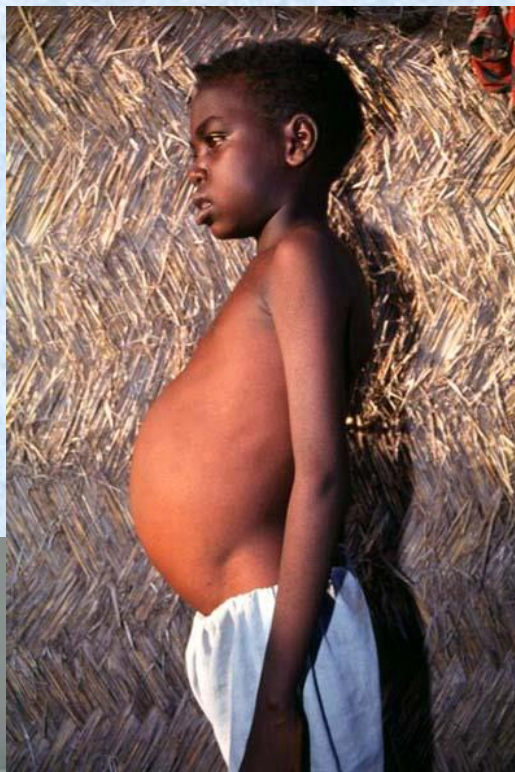

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ЛАЙШМАНИОЗА (LEISHMANIASIS)

Клинична картина при човека - висцерална лайшманиоза

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ОРНИТОЗА (PSITTACOSIS)

Причинител: *Chlamydophila psittaci*

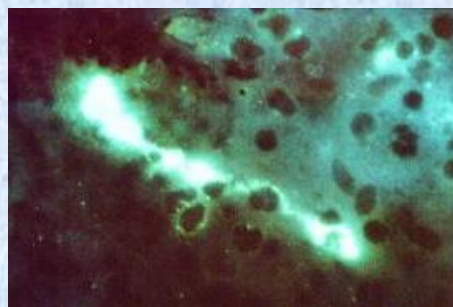
Епидемиология:

Механизъм на предаване - аерогенен.

Резервоар и източник на инфекция - птиците – кафезни и продуктивни

Излъчителство – спорадично с фецеса и по-малко с назалните секрети, най-често стресово индуцирано

- Много често случаите при хора са асоциирани с заболяване при котки.

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ОРНИТОЗА (PSITTACOSIS)

Клинична картина при човека:

Инкубационен период: 4-15 дни, най-често 10.

Симптоми

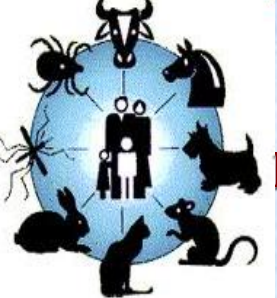
Внезапно начало, треска, треперене, кашлица,
ринит, епистаксис, анорексия,
болки в гърдите,
спленомегалия, брадикардия,
главоболие,
диария,
конюнктивит

Пневмония

Усложнения:

- ендокардити, миокардит
- хепатит,
- артрит,
- конюнктивит
- неврологични усложнения (енцефалит)

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

ОСНОВЕН ДОКУМЕНТ

- **Директива 20003/99 ЕО** на Европейския парламент и на Съвета на Европа от 17 ноември 2003 година касаеща мониторинга на зоонозите и заразните агенти, причиняващи зоонози
- **Национални подзаконови регламенти и програми за надзор**
- **Национални мониторингови програми-**
 - ✓ *За контрол върху появата и разпространението на заболяванията*
 - ✓ *За контрол върху биологичните резервоари на причинителите и на околната среда*
 - ✓ *Контрол на антимикробната резистентност*

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

Актуални проблеми

- Слаба координация на дейностите от страна на отделните заинтересовани ведомства
- Необходимост от създаване на Национален център за контрол на зоонозните заболявания
- Разработване и целево субсидиране на национални мониторингови програми
- Организиране на специализирани научни форуми
- Приемане на национална работна програма за подготовка на общопрактикуващите хуманни и ветеринарни лекари по въпросите на зоонозните заболявания
- Създаване на специализирани диагностични екипи и/или информационни системи за отчитане дейностите по диагностика на зоонозите

ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ЗООНОЗИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ